

Számítógéphálózatok

A fizikai réteg

Hálózatok

2003/2004. tanév II. félév

Wagner György

A fizikai réteg

- A legalsó réteg.
- Itt nézzük az adatok analóg és digitális jelként való továbbításának lehetőségeit
- Most folytassuk a fizikai közeggel.

A fizikai közegek

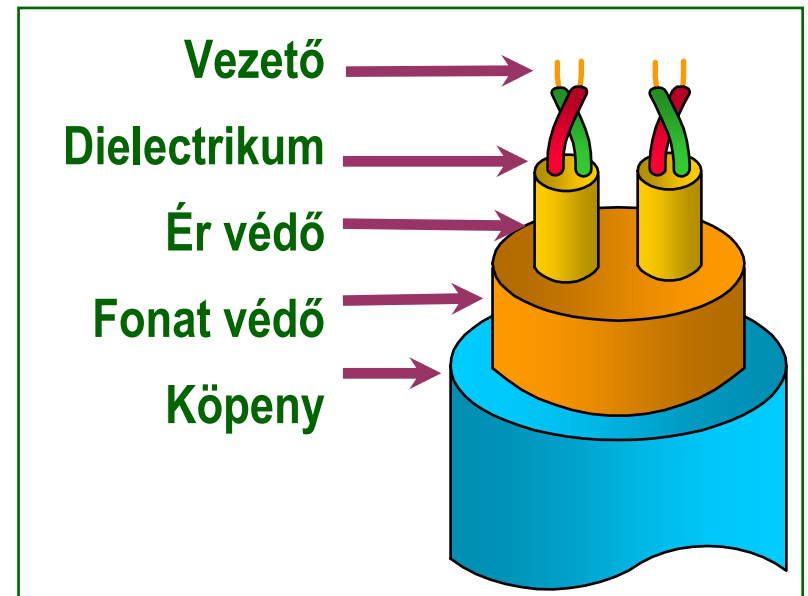
- **Az átviteli közegek. Céljuk: a nyers bitfolyam szállítása**
- **Jellemzőik:**
  - az elérhető adatátviteli sebesség
  - Az erősítés nélkül áthidalható maximális távolság,
  - a zavarvédetség,
  - megbízhatóság (mechanikai tulajdonságok),
  - üzenetszórásra, pont-pont átvitelre, esetleg mindkettőre való alkalmasság,
  - ár, költségek.

Az átviteli közeg

- **Fémes vezetők (elektromos áram)**
  - Sodrott érpár
  - Koaxiális kábel
- **Üveg, műanyag (fényhullámok)**
  - Fiber optic
- **Vezetéknélküli átvitel (elektromágneses hullámok)**
  - mikrohullám,
  - műholdas stb.

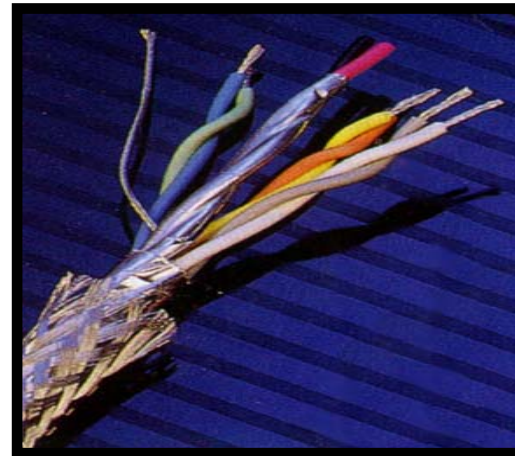
Sodrott érpár

- Elsősorban pont-pont kapcsolatra.
- Telefondrót
  - Közeli központig (2-4 Km), modulált átvitel,
  - néhány Mbps (pl E1: 2,048 Mbps),
  - közepes zavarvédelem és megbízhatóság,
  - olcsó megoldás.
  - Sodrás: nem sodrott vezetők "antennák"; a sodrás csökkenti közöttük az interferenciát.

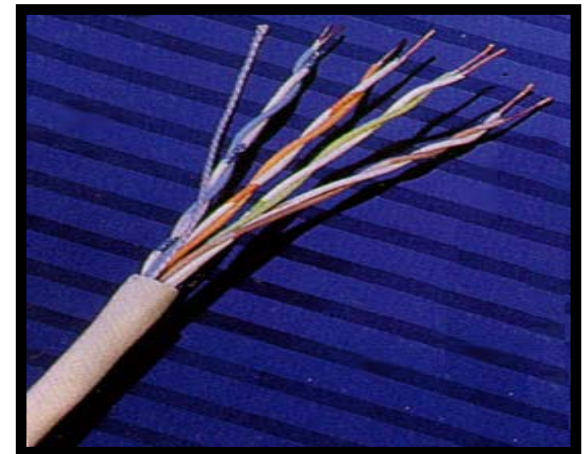
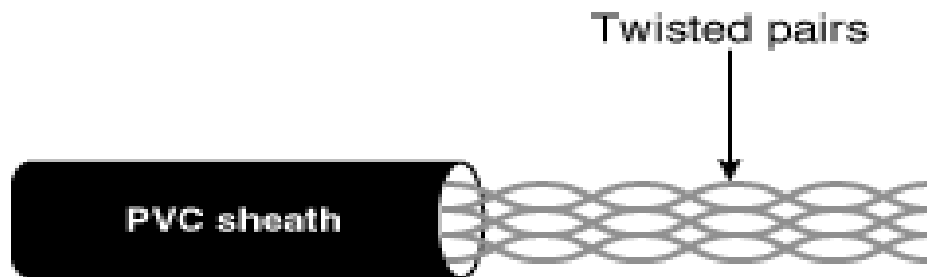
STP

- **STP (Shielded TP) árnyékolt csavart érpár**
  - **Az ér-védő árnyékolás földként használható**
    - Csökkenti az interferenciát és áthallást (jó zavarvédelem, jó megbízhatóság)
    - Növeli (azonban) a csillapítást.
  - **Nagy sebességű átvitelnél (pl. Token Ring)**
  - **Valamivel drágább**
  - **Vastagabb kötegek**

UTP

- **UTP (Unshielded Twisted Pair) árnyékolatlan csavart érpár**
  - Közepes zavarvédelem és megbízhatóság
  - Valamivel olcsóbb, könnyű szerelni
  - Tipikus 10BaseT Ethernet kábelezéshez
    - 4 vezeték, adás és vétel ág,
    - max 100 m, alapsávú impulzusátvitel

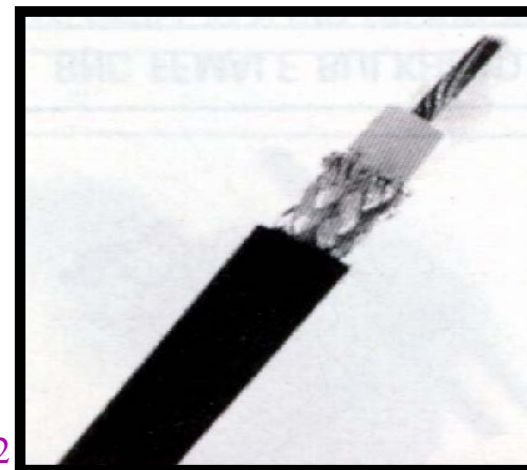
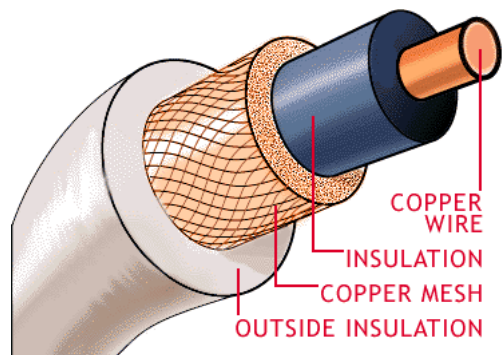
UTP kategóriák

- **Category 1: hangátvitel, telefonok**
- **Category 2: adatátvitel, 4Mbps, 1 MHz, régi tokenes LAN**
- **Category 3: hangátvitel, és régebbi 10BaseT (10Mbps, 16 MHz)**
- **Category 4: tipikus a 10BaseT és a tokenes hálózatokban, 20 MHz**
- **Category 5: most ez a kedvelt. Képes 100 Mbps-re (Fast Ethernet), ezért a 100BaseT hálózatban használják. 100 MHz. (3-4 csavarás-inch)**

Koaxiális kábel

- Mind pont-pont, mind üzenetszórásra alkalmas
- Tipikus TV és LAN alkalmazás. Ethernet -
üzenetszórásos
  - 10Base5 vastag Ethernet
  - 10Base2 vékony Ethernet
- Felépítés
  - rézmag, szigetelő dielektrikum, fonott külső vezető,
műa. burok

Wagner Ea2

Koaxiális kábelek

- **Tipikus hullámimpedanciák:**
  - **50** : adat és rádiós kábel
  - **75** : TV koax,
  - **93** : ARCNET kábel (Novell)
- **Alapsávú átvitel esetén: 10 Mbps (Ethernet):**
  - **500 m**: vastag koax,
  - **187 m**: thin koax.
- **Moduláltan: kb. 150 Mbps, 100Km távolságig**
  - **Kábeltelevízió használja a moduláltat**
    - műsorszórás
    - Számítógép kapcsolat

Koax kábel

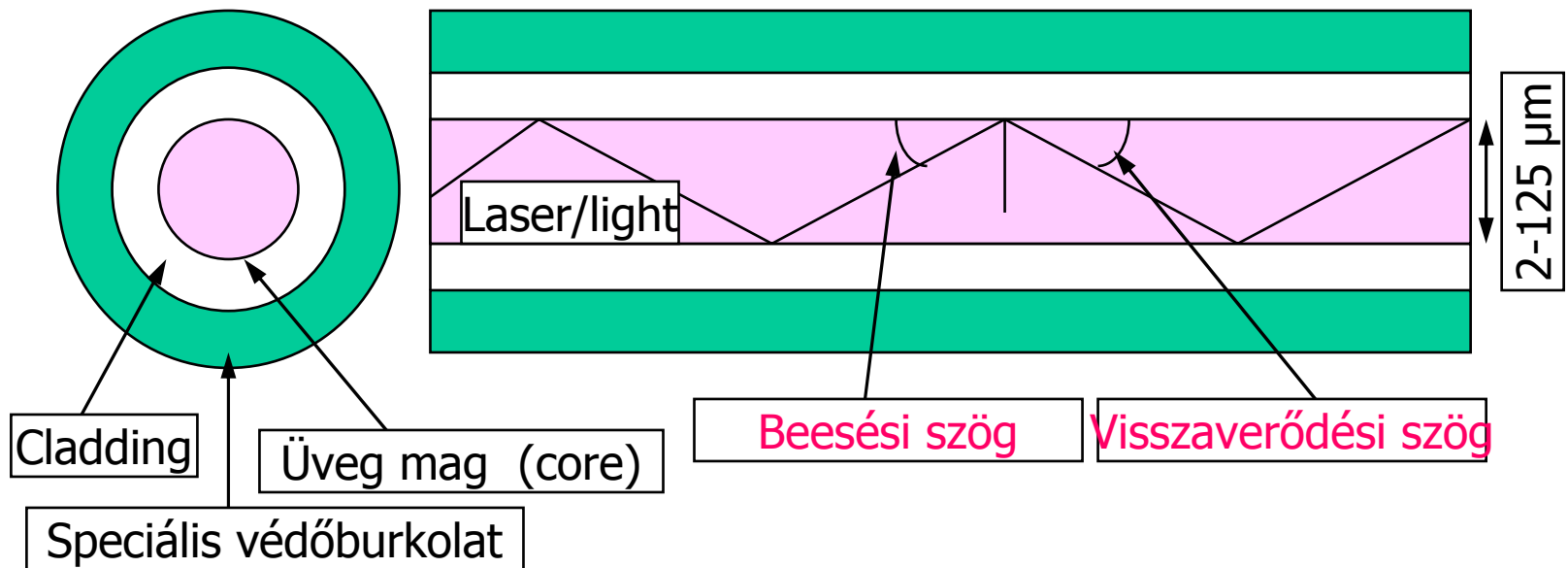
- **A koax kábel (1 ponton földelni) jó zavarvédetségű, jó megbízhatóságú.**
- **Közepesen drága (a thin E olcsóbb, mint az UTP).**
- **Üzenetszórásos csatorna (bus) kialakítás koax kábelén:**
  - **egyetlen tápvonal, a végén hullámimpedanciával lezárni.**
  - **Nagyimpedanciás csatlakozások (transiever: adó-vevő), feszültségfigyelés, áramgenerátoros hajtás.**
  - **T dugó, vagy rászúrható, „vámpír” csatlakozás (működés közben is)**

Optikai kábel

- „Hajszálvékony” üveg (szilikát) szál, fényhullámokat "vezet"
- Kiváló zavarvédelem, jó megbízhatóság.
- 100 Mbps-2000 Mbps szinte természetes, de már demonstráltak 4 Gbps-t 10 km távolságon
- Tipikusan pont-pont kapcsolatokra.
- Magas költségek (csatlakozások, toldások, adók/vevők).
  - Csatlakozók: SMA: csavaros; ST bajonett; MIC: FDDI dupla

Az optikai kábel

- „Hajszálvékony” üveg (szilikát) szál.
  - Mag (magasabb törésmutató), magátmérő: 2-125 μm (tipikus: 62,5 μm)
  - alacsonyabb törésmutató kívül (clad) (tipikus átm: 125 μm).

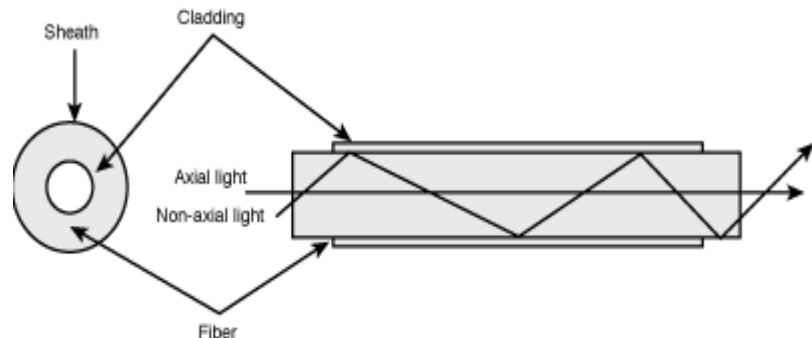

Fénykábelek

- A fény a „kritikus szög” alatt visszaverődik, fölötte: elnyelődik
- Látható fény frekvencia: közel 10^{14} MHz: potenciálisan óriási sávzélesség!
- A fényhullámhossz és a magátmérő viszonyától függően lehet
  - Multimódusú (Non Axial), vagy
  - Monomódusú (Single; Axial) üvegszálak kábel.

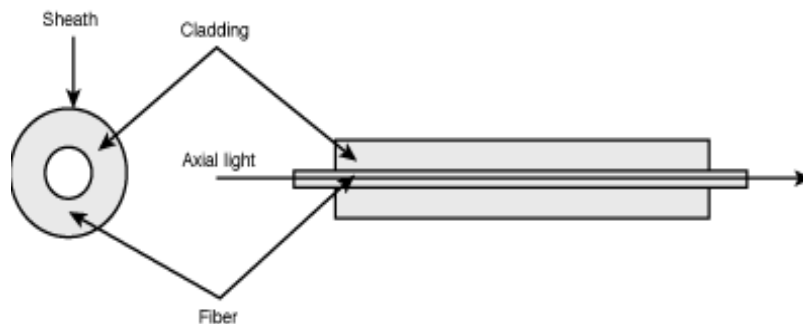
Multimódusú szál

- **Magátmérő > fényhullámhossz**
  - A fény a határfelületeken visszaverődve halad,
  - a különböző hullámhosszú fényhullámok különböző időben érkeznek (modal dispersion).
  - Szokásosan az adó: LED (Light Emitting Diode), vörös látható (hullámhossz: 850 nm), a vevő fotodióda/tranzisztor.
  - Áthidalható < 10Km, opt. Ethernet 2 Km, FDDI
  - Adatátviteli sebesség: < 1 Gbps (eszközfüggően több is).

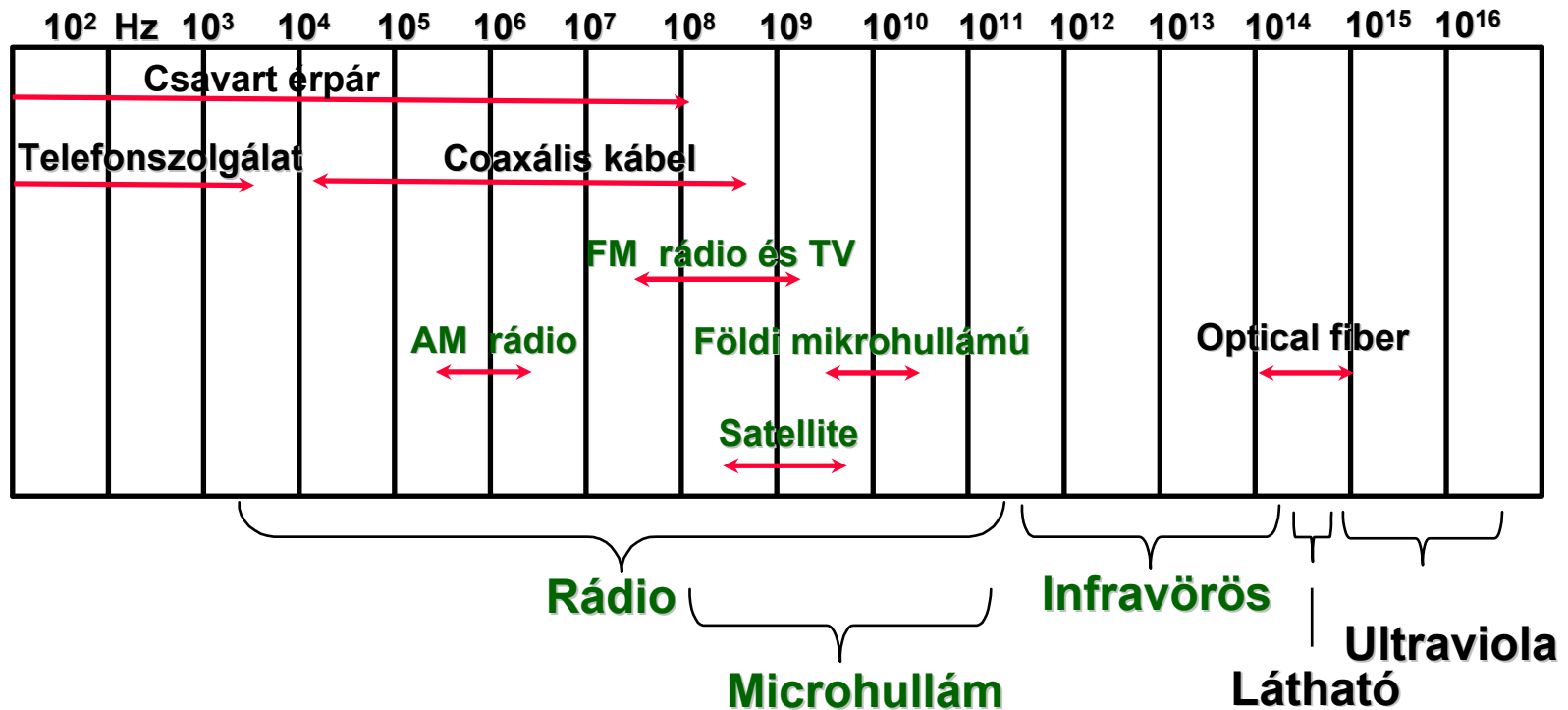
Monomódusú (axial) szál

- **Magátmérő = fény hullámhossz**
  - hullámörző tulajdonság: a fény „elhajlik” a szállal.
  - Az adó félvezető lézer, infravörös 1300 nm hullámhossz,
  - kisebb csillapítás, nagyobb áthidalható távolság, kb. 100 Km.
  - Gyors, az adatátviteli sebesség $< 10\text{Gbps}$ (eszközfüggően több is lehet).

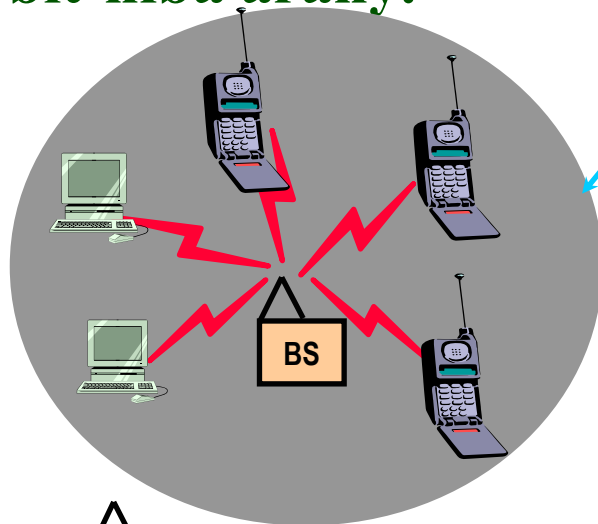
Vezetéknélküli átvitel

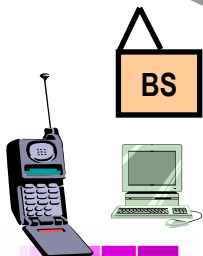
- Eletromágneses hullámok terjedése a "levegőben" (nem kell fizikai összeköttetés)
- Nagy távolságokra is

URH rádió

- Kis távolságú, alacsony sebességű mobil összeköttetés a bázis állomás és a terminálok között.
- Kielégítő rendelkezésre állás, időjárás és pozíciófüggő bit-hiba arány.

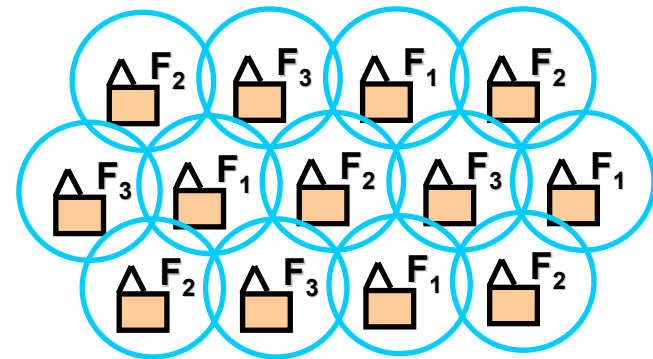

Radio field of coverage of base station

= Base station

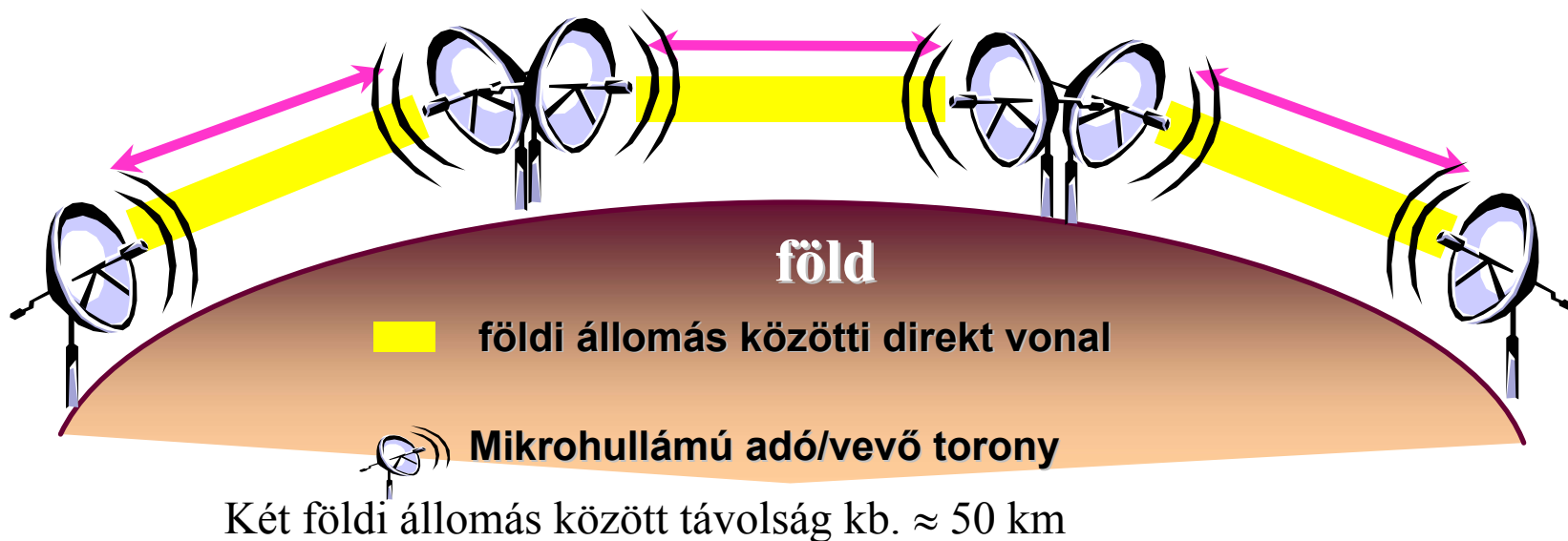
= User computer/terminal

F_1, F_2, F_3 = Frequencies used in cell

Földi mikrohullámú

- Közepes, vagy nagy távolság áthidalása (költséges kábel helyett),
- stabil állomások között, ahol van „mikrohullámú rálátás”. Nagy sebesség, időjárásfüggő.

Távközlési műholdak

- **Mikrohullámú átvitel (nagyávolságú számítógép hálózatokhoz is) földi állomás és műholdak között.**
- **nagy sebesség van (bár időjárásfüggő: az eső elnyel), gond a magas terjedési késleltetés.**
- **Transzponder: bizonyos spektrumot figyelnek, erősítenek és visszaadnak (interferencia elkerülés miatt más spektrumon, különböző polarizációval). Nemzetközi egyezmények a frekvenciasávokra. Geostacionárius műholdak kb. 36000 Km magasságban:**
  - **250-300 msec késleltetést is okozhatnak.**
  - **Három műhold az egész földet "lefedheti".**

Műhold frekvenciák

- **Optimális az 1 - 10 GHz.**
  - Alatta atmoszférikus zajok, elektromos eszközök zajai;
  - Fölötte erős atmoszférikus csillapítás.
- **C band 4/6 GHz**
  - "fölfelé" (uplink)   5.925 - 6.425 GHz
  - "lefelé" (downlink)   3.7 - 4.2 GHz
- **KU band 12/14 GHz (nagyobb transponder érzékenységet kíván)**
  - uplink   14 - 14.5 GHz
  - downlink   11.7 - 12.2 GHz

Lézeres optikai

- Kistávolságú, stabil telepítésű (pl. épületek között),
- nagy sáv szélesség,
- időjárásfüggő.

A közeg kiválasztásának tényezői

- **Sávszélesség és adatátviteli sebesség: a szükségletünknek megfelelőt válasszuk**
- **Távolság: figyelembe venni, milyen távolságot hidalhatunk át. Figyelembe kell venni a késleltetést is!**
- **Minőség: tolerálhatók bizonyos hibák, vagy sem (zavarvédelem, megbízhatóság)**
- **Üzenetszórásra való alkalmasság**
- **Költség: a közeg és az eszközök különböző költségűek**

Hasonlításunk össze

	Földi rádiós	Lézeres	Mikrohull	Műholdas
Adatátviteli seb.	16 Kbps	10 Mbps	100 Mbps	500MHz több 500 Mbps
Áthidalható táv.	10-50 Km	1-2 Km	100 Km	kontinensre
Késleltetés	3 μ s/km	-	3 μ s/km	250-300 msec
Zavarvédelem	időjárásfüggő			
Megbízhatóság	közepes	jó	jó	kiváló
Üzenetszórás	alkalmas	pont-pont	pont-pont	alkalmas
Ár	magas (költséges berendezések)			

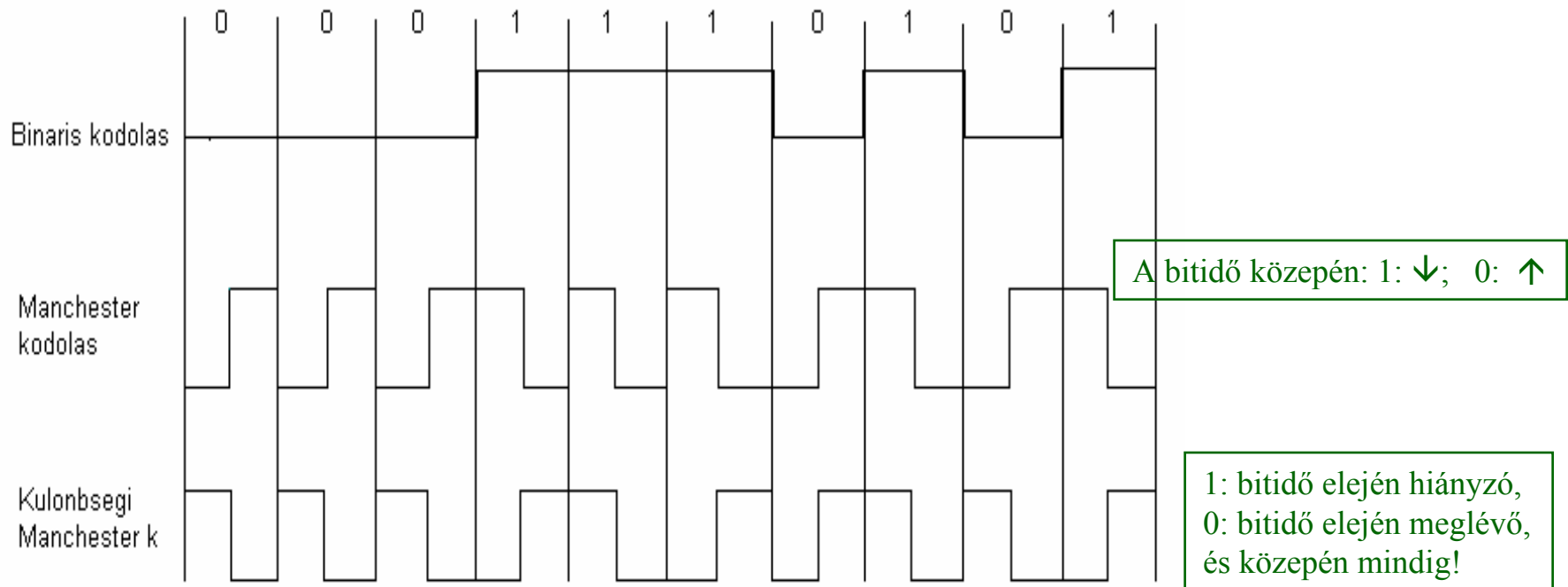
Alapsávú impulzusátvitel: jelkódolás

- **Az átviteli módok lehetnek**
  - Alapsávú átvitel: jelkódolással
  - Szélessávú átvitel: modulálással
- **Egyszerű bináris jelkódolás**
  - bináris értékekhez a jelszintek (feszültség vagy áram):
pl. 1: 1V; 0: 0V
  - Probléma szinkronizálás, ha csupa 0 jön (nincs jelváltozás).
  - Ezen segíthet pl. a Manchester kódolás

Manchester kódolás

- **A Manchester-kódolás**
  - Minden bitperiódus 2 részre oszlik, mindig van átmenet:
    - 1: magas-alacsony,
    - 0: alacsony-magas átmenet.
  - Hátránya: kétszeres sáv szélesség igény (fele olyan széles impulzusok).
- **Különbségi Manchester kódolás (a M-kódolás variánsa)**
  - 1: a bitidő elején hiányzó átmenet,
  - 0: a bitidő elején jelenlévő átmenet és a
  - bitidő közepén mindig van átmenet!

Példa 3 különböző jelkódolásra

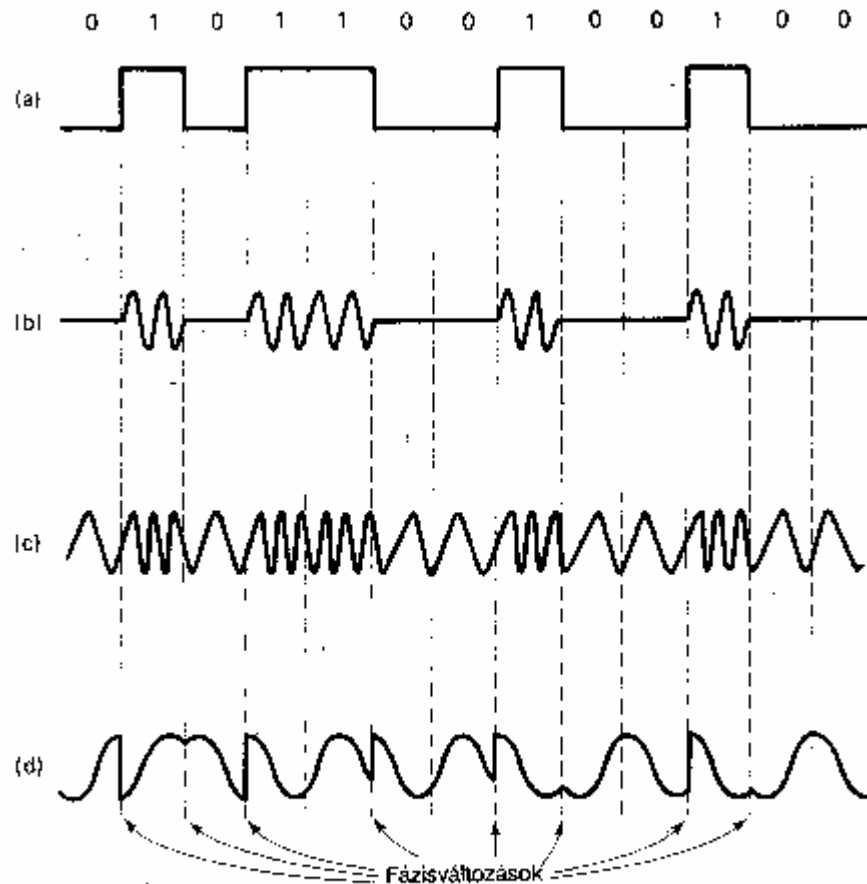
Jelek modulálása

- Ilyen kell pl. analóg távbeszélőrendszeren való digitális jelátvitelhez
  - A távbeszélőrendszer: nyilvános kapcsolt hálózat → az egész világot behálózó (analóg) kapcsoltvonal hálózat
- Gond a digitális jelek analóg kapcsoltvonal továbbítása. Modem (modulátor-demodulátor) kell. Feladata:
  - kapcsolat felépítés és bontás (mint a telefon)
    - tárcsázás,
    - sávon belüli jelzés DTMF jelek
  - a digitális bitfolyam modulált vivőjellé alakítása (és vissza).

Digitális bitfolyam modulált vivőjellé alakítása

- **Modulációs módszerek. A szinuszos vivőhullámon**
  - **amplitúdó moduláció: a vivőjel amplitúdóját változtatják;**
  - **frekvencia moduláció: a vivőjel frekvenciáját változtatják;**
  - **fázis moduláció: a vivőjel fázisát változtatják.**
  - **És kombinált.**

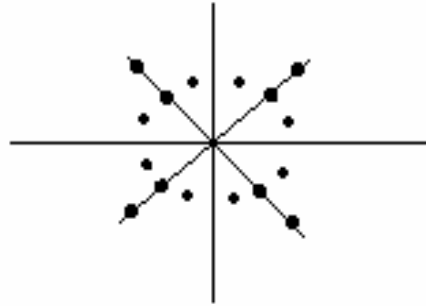
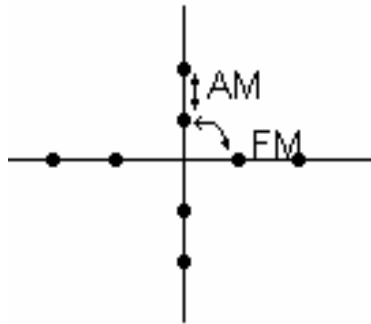
A moduláció formái

2.11. ábra. A moduláció formái

a) egy bináris jel; b) amplitúdómoduláció; c) frekvenciamoduláció; d) fázismoduláció

Kombinált amplitúdó és fázismoduláció

- 0, 90, 180 és 270 fokos fázisonként (4 db)
- két amplitúdószint: ez
- 8 lehetséges jelzés. Ez 3 bit/ baud-os technika.

- 30 fokos fázisváltások, ezekből 8-hoz egy, négyhez két amplitúdószint:
- 16 jelzéskombináció lehet. Ez 4 bit/ baud-os technika.
- Ez 2400 baud-os vonalon 9600 bps-t biztosít.

Az RS-232-C interfész

- Számítógép és terminál/modem közötti interfész. Szabványos elnevezések:
  - Számítógép v. terminál: **adatvég berendezés: DTE (Data Terminal Equipment)**;
  - Modem v. **adatátviteli berendezés: DCE (Data Circuit-Terminating Equipment)**.
- Fizikai réteg protokoll:
  - mechanikai
  - villamos
  - funkcionális
  - eljárás } interfészek meghatározása.

RS-232-C

- **Az RS-232-C az RS-232 harmadik, javított változata**
  - **Alkotója: Electronic Industries Association**
→ EIA RS-232-C
  - **CCITT változata: V.24 (nagyon hasonló) (ENSZ szervezet a CCITT)**

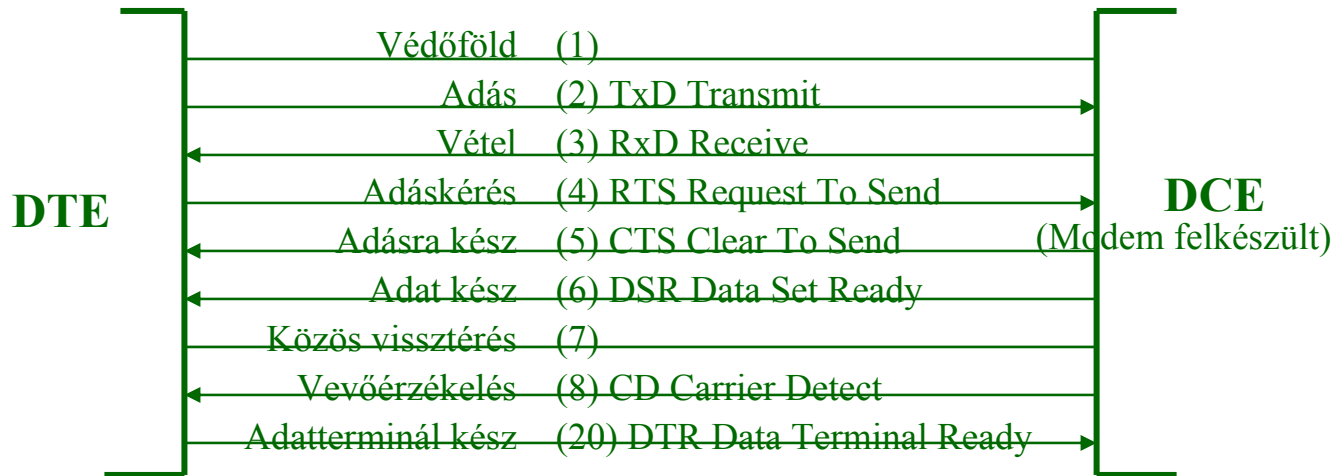
**CCITT: Comite Consultatic International de
Télégraphique et Téléphonique**

Az RS-232-C interfész folyt.

- **A mechanikai meghatározás:**
  - **47,04±0,13 mm szélességű 25 tűskés (D-CANNON) csatlakozó**
  - **A felső sor tűi 1-13-ig balról jobbra, az alsó 14-25-ig számozva**
- **A villamos specifikáció**
  - **-3 V-nál kisebb feszültség jelent bináris 1-et,**
  - **+4 V-nál nagyobb: bináris 0-át.**
  - **Legfeljebb 15 m kábelek,**
  - **20 Kbps sebesség a megengedett.**

Az RS-232-C interfész folyt.

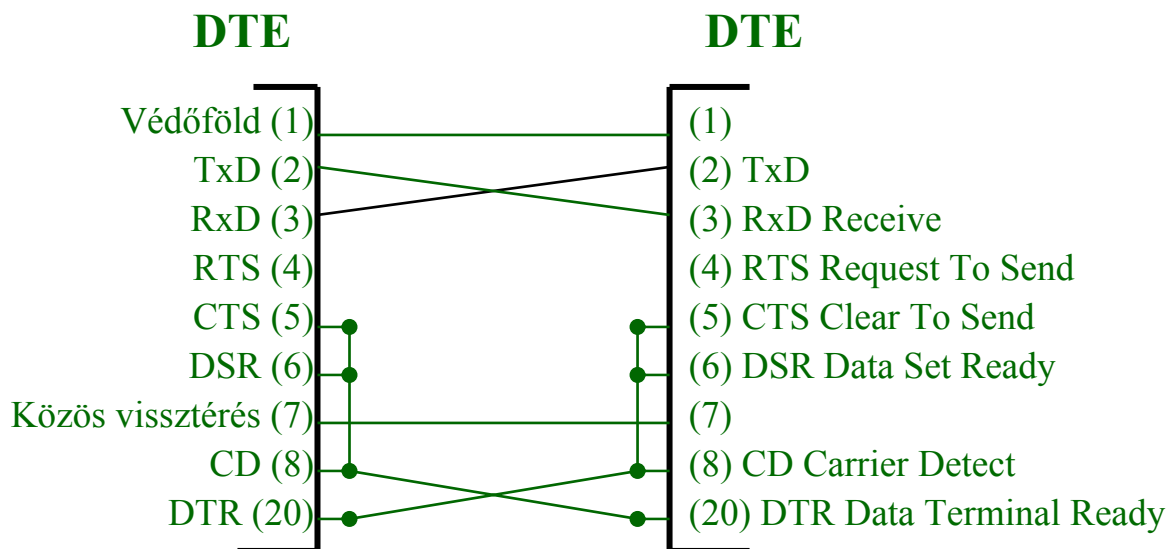
- **Funkcionális specifikáció: a tűkhöz tartozó áramkörök kijelölése és azok leírása**

A többi - fel nem tüntetett - áramkör gyakorlatilag alig használt funkciókra való (pl. adatátviteli sebesség kiválasztása; modem tesztelésére; csengető jelek érzékelésére stb.)

A null-modem

- **DTE-DTE kapcsolatra alkalmas kábel:**
  - R - T/T - R csere és néhány átkötés (és visszahurkolás)

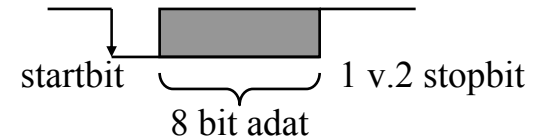

És még ...

- **Az eljárás specifikáció: protokoll, mely az események érvényes sorrendjeit határozza meg. Akcióreakció eseménypárokon alapul.**
- **Pl. egy "eljárás":**
  - **Terminál kiad Adáskérés jelet;**
  - **Modem Adásrakész-szel válaszol (ha képes fogadni az adatokat)**
  - **stb.**

A bitidők behatárolása

- **Aszinkron eset: start-stop bites megoldás**

- olyan pontos időzítés kell, hogy az átvitt adatok alatt ne essen ki a bitidőből
  - szabványos sebességek kellene, amiben a DTE és DCE megegyeznek (vagy kézzel konfigurálnak): 1200, 2400, 4800, 9600 stb. bps
  - A start-stop bites: veszteség (rossz csatornakihasználás)
- **Szinkron eset: külön bitidőzítés túske**
    - A DCE diktálja a vétel-adás sebességét
    - a DTE-ben nem kell sebességet konfigurálni
    - A kerethatárokhoz speciális bitminta (szinkron karakter, vagy flag).

További szabványok

- Az RS-232 elég régi ... vannak "pajtásai" ...
- **RS-449: szabványcsoportok (mechanikai)**
  - RS-432A (aszimmetrikus átvitel)
  - RS-422A (szimmetrikus) } hozzá 2 féle villamos spec.

Analóg jelek digitális vonalon

- A telefoniában a trónkőkön digitális átvitel van ...
- Viszont az előfizetői hurkok analógok.
- Szükséges tehát
- **kódoló-dekódoló (coder-decoder: codec):** ami analóg jeleket digitális bitsorozattá (és vissza) alakítja

Analóg beszédcsatornán digitális adatok

- **Az analóg beszédcsatorna**
  - **0-4 KHz a sávszélesség, ez (Nyquist szerint)**
  - **8000 minta/sec-kel visszaállítható. Azaz**
  - **125 μ sec/minta (125 μ sec-enként egy keret), és ezt egy 8 bites (USA-ban 7 bites) számmá konvertálni**
  - **PCM (Pulse Code Modulation) a neve**
  - **Egy hangcsatorna $2*4K*8 \rightarrow 64Kbps$ sebességű (Amerikában csak 7 bit $\rightarrow$ ott csak 56 Kbps)**

Szabványos PCM sebességek	{	USA, Japán (CCITT, Bell System)	Európa (CCITT)
		T_1 : 1,544 Mbps $\rightarrow$ 24 PCM csatorna	E_1 : 2,048 Mbps : $\rightarrow$ 30PCM + 2 jelzés csat.
		T_2 : 6,312 Mbps	E_2 : 8,848 Mbps
		T_3 : 44,736 Mbps	E_3 : 34,304 Mbps
		T_4 : 274,176 Mbps	E_4 : 565,148 Mbps

PCM vivők

- **A T1 vivő 24 PCM csatornát multiplexál**
  - egy csatornán 7 adat + 1 vezérlőbit, 56 Kbps;
  - egy keret: $24 * 8 \text{ bit} + 1 \text{ keretképzési bit} = 193 \text{ bit}$;
  - 1 keret (193 bit)/ 125 μsec : 1,544 Mbps
- **Az E1 vivő 30 PCM+2 jelzéscsatornát nyalából**
  - a 125 μsec -os keretbe $32*8$ bites minta;
  - 256 bit / 125 μsec : 2,048 Mbps

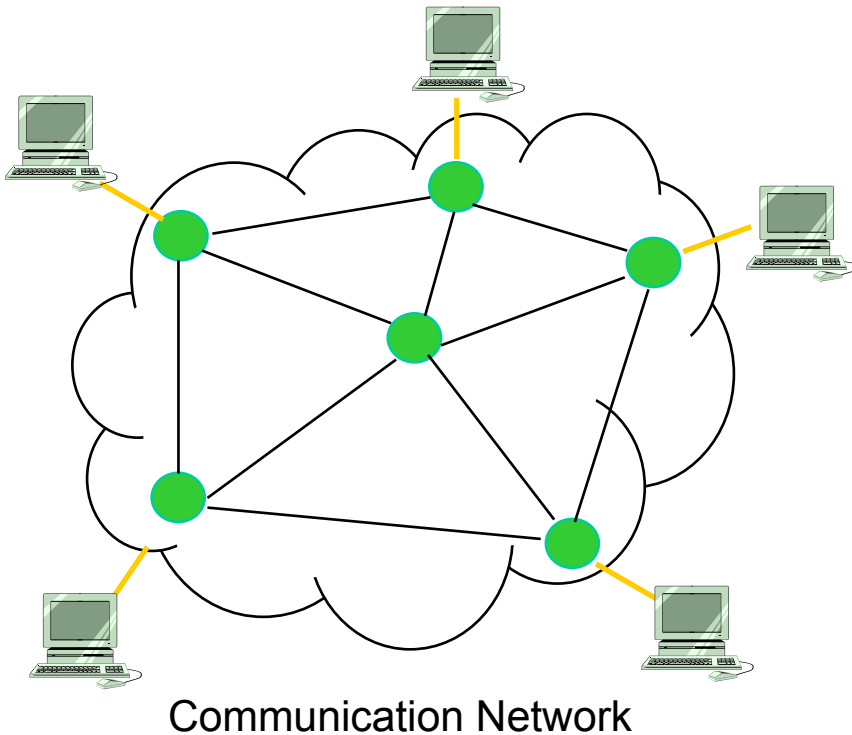
Szabványos PCM sebességek	{	USA, Japán (CCITT, Bell System)	Európa (CCITT)
		T ₁ : 1,544 Mbps → 24 PCM csatorna	E ₁ : 2,048 Mbps : → 30PCM + 2 jelzés csat.
		T ₂ : 6,312 Mbps	E ₂ : 8,848 Mbps
		T ₃ : 44,736 Mbps	E ₃ : 34,304 Mbps
		T ₄ : 274,176 Mbps	E ₄ : 565,148 Mbps

Kódolási rendszerek

Hogy lehetne kódolással az átvíendő bitek számát csökkenteni?

- **Különbségi impulzusmodulációval (differential pulse code modulation):** az aktuális és a megelőző minta különbségét viszik át
- **Delta modulációval:** csak 1 bittel jelzik, hogy a jel nő, vagy csökken (lemaradhat)
- **Prediktív kódolással (predictive encoding):** előző néhány értékből extrapolálva megjósolják a következő értéket, majd az aktuális és a becsült érték különbségét továbbítják. A dekódoló is ugyanezzel a módszerrel becsül.

Kapcsolt hálózatok

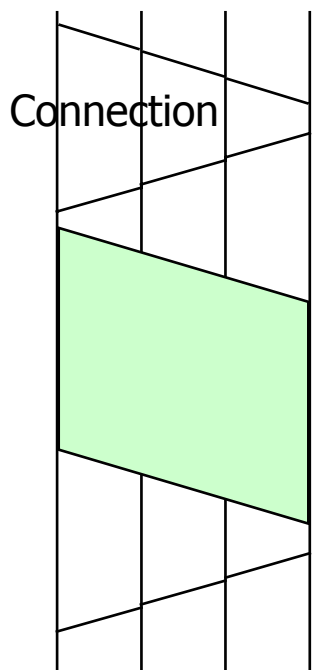
- **Kommunikációs
csomópont
(kapcsoló)
Hálózati végpont**

- **A végpontok
közötti adatcsere
kapcsoló
csomópontokon
át történhet ...**

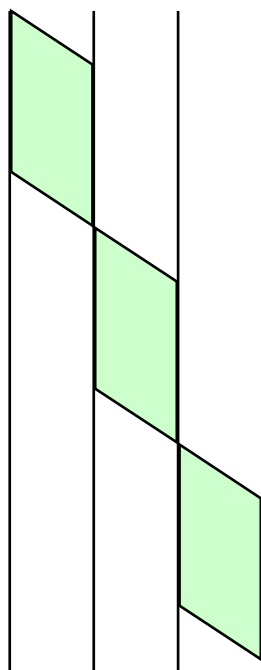
Kapcsolási technológiák

- **Vonalkapcsolás (Circuit Switching, CS)**
- **Üzenetkapcsolás (Message Switching, MS)**
- **Csomagkapcsolás (Datagram or Packet Switching, PS)**
- **Virtuális vonalkapcsolás (Virtual Circuit Switching, VCS)**

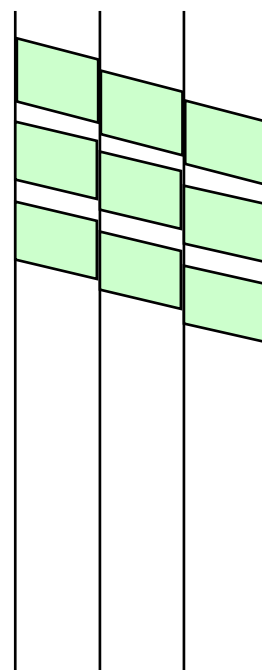
Kapcsolási technológiák

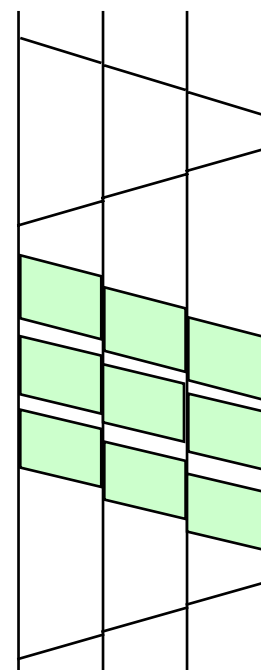
Circuit Switching

Message Switching

Datagram Switching

Virtual Circuit Switching

Vonalkapcsolás

- **Vonalkapcsolt hálózat**
  - **Kapcsolat felépítés (connection) a végpontok között (hátrány: ez időigényes lehet),**
  - **a dedikált vonalon kommunikáció a végpontok között (előny: nincs csat. elérési késleltetés, nincs torlódás),**
  - **végül kapcsolat bontás.**
  - **Impulzusszerű (burst-ös) forgalom esetén nem kedvező (kihasználatlanság léphet fel).**
  - **Pl. a nyilvános kapcsolt telefon hálózat ilyen.**

Üzenetkapcsolás

- **Üzenetkapcsolt hálózat**
  - Teljes üzenet feladása megtörténik,
  - a csomópontok tárolják, majd továbbítják (store-and-forward) az üzenetet.
  - Nincs korlát az üzenet méretére.
  - Nagy késleltetés (nem interaktív, nem lehet valós idejű), bár prioritások kialakíthatók, továbbá nagy tárolókapacitás igény a csomópontokon.
  - A torlódás kontrollálható, jól kihasználja a mediát,

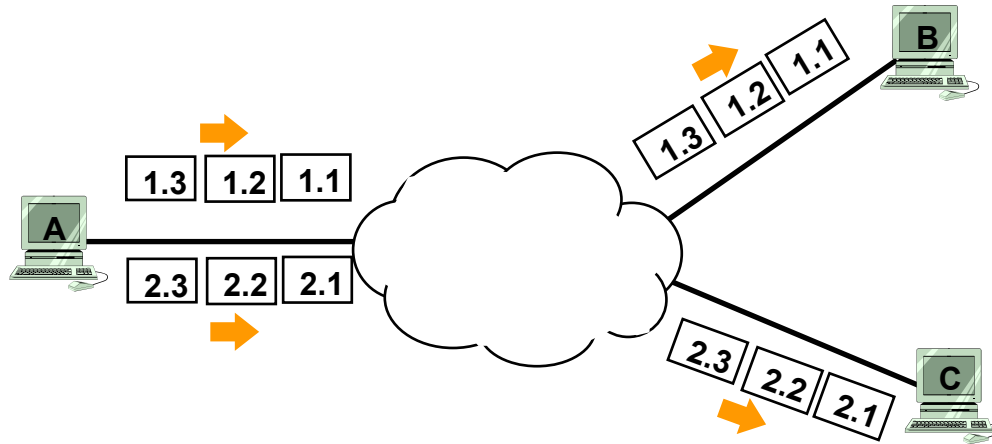
Csomagkapcsolás

- **Csomagkapcsolt hálózat**
  - Felülről korlátos méretű csomagokat (packets) állítanak elő az üzenetek feldarabolásával.
  - A csomópontok között kapcsolaton (link-en) "dinamikusan osztoznak" a csomagok
  - Korlátos tárolókapacitás igény a csomópontokon,
  - kisebb késleltetés lehetséges (interaktív kommunikációra is alkalmas).
  - Nagyobb lehet az átbocsátó képesség.
  - Átlapolt működés valószínű (hosszabb üzenet első csomagjait már feldolgozzák, mikor a többit még csak adják).

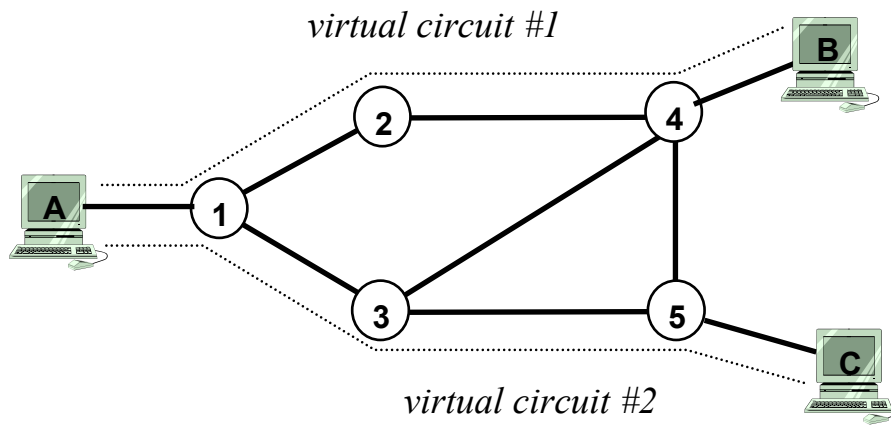
Virtuális vonalkapcsolás

- **Csomagkapcsolás, de**
  - logikai útvonal alakul ki a végpontok között,
  - a csomagok ugyanazt az útvonalat használják (ezért feladási sorrendjükben érkeznek).
  - Hasonlít a vonalkapcsoláshoz, de az útvonal nem dedikált (más csomagok is osztoznak egyes linkeken).
  - A logikai útvonal létesítéséhez kapcsolat felépítés kell!
- **Szembeesítve a datagram kapcsolással:**
  - ennél minden csomag függetlenül továbbítódik,
  - sorrend "felborulhat" (rendező protokoll kell),
  - nem kell kapcsolat felépítés.

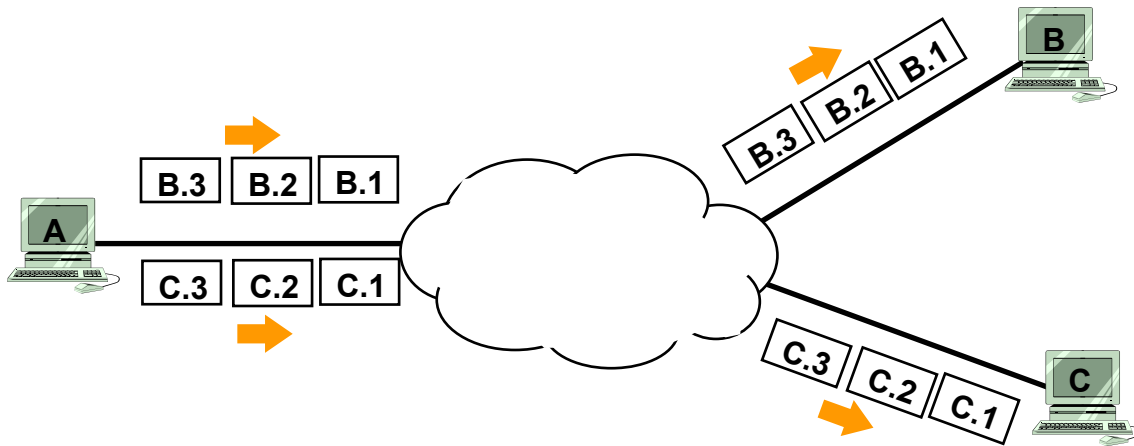
Virtual Circuit Switching

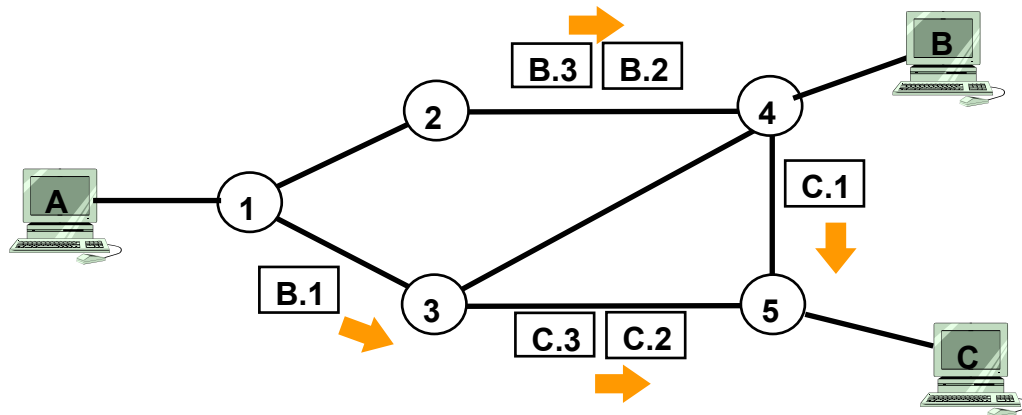
- Logikai kapcsolat (logical connection, virtual circuit: VC) létesül két állomás között.
- A csomagok a VC számmal és a sorszámukkal címkézettek

Datagram Switching

- Minden csomag függetlenül továbbítódik
- A csomagok a cél címmel és a sorszámukkal címkézettek. Sorrendjük "felborulhat".

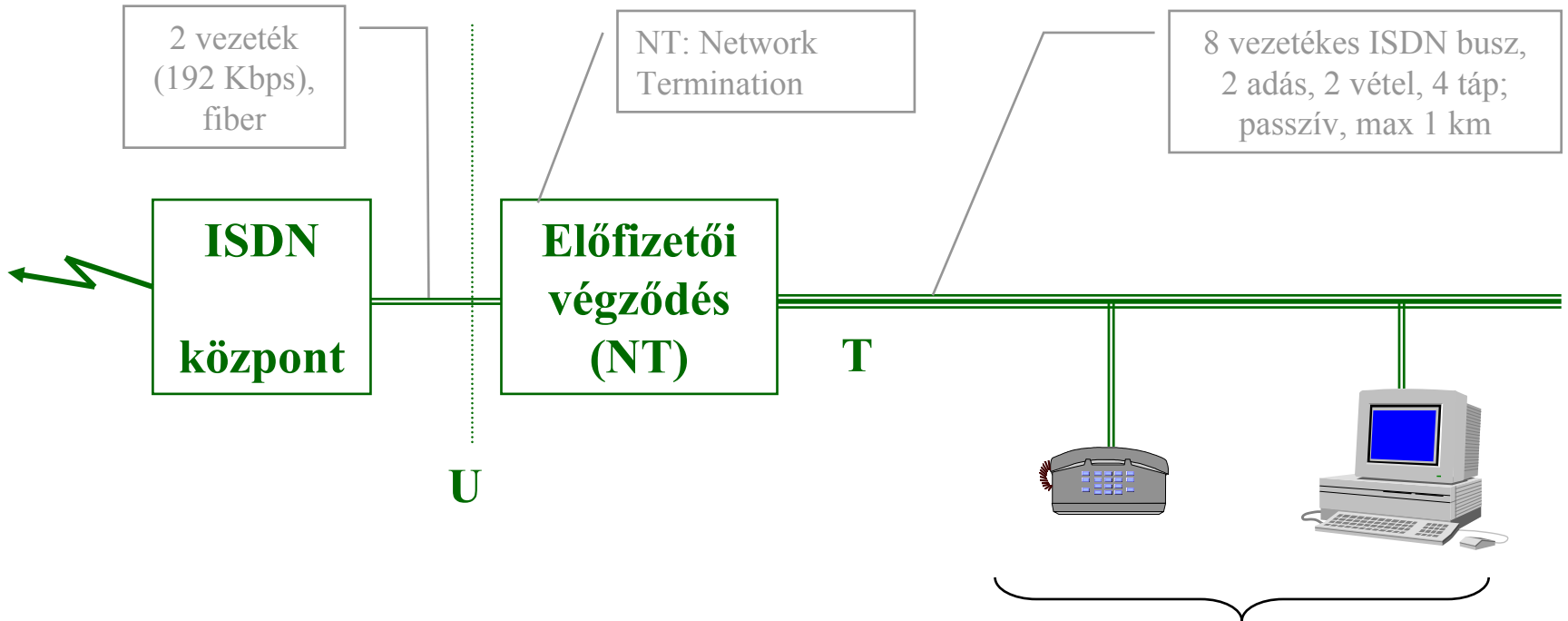
Gyors vonalkapcsolt hálózat: ISDN

- **ISDN (Integrated Services Digital Network): integrált szolgáltatású digitális hálózat**
- **Kialakítási cél volt:**
  - integrálni a hang és a digitális átviteleket;
  - a távbeszélőrendszert újratervezni ...
  - ezért
- **a CCITT szabványosította (nem az ISO).**
- **1984-ben jóváhagyták, 1988-ban finomították ...**
- **Olyan, mint a vonalkapcsolás, csak nagyon gyorsan épít/bont ...**

Az ISDN alapgondolata

- **A digitális bitcső (digital bit pipe),**
  - **amin a bitek mindkét irányban folyhatnak ...**
  - **Külön jelzéscsatorna a kapcsolat menedzselésére,**
  - **de ha a kapcsolat felépült, tetszőleges digitális adat (telefon, fax, digitális adat, pl. kép stb.) továbbítható.**
  - **A bitcső nyálábolható: időosztásos multiplexeléssel több független csatornát támogat.**

A felépítés

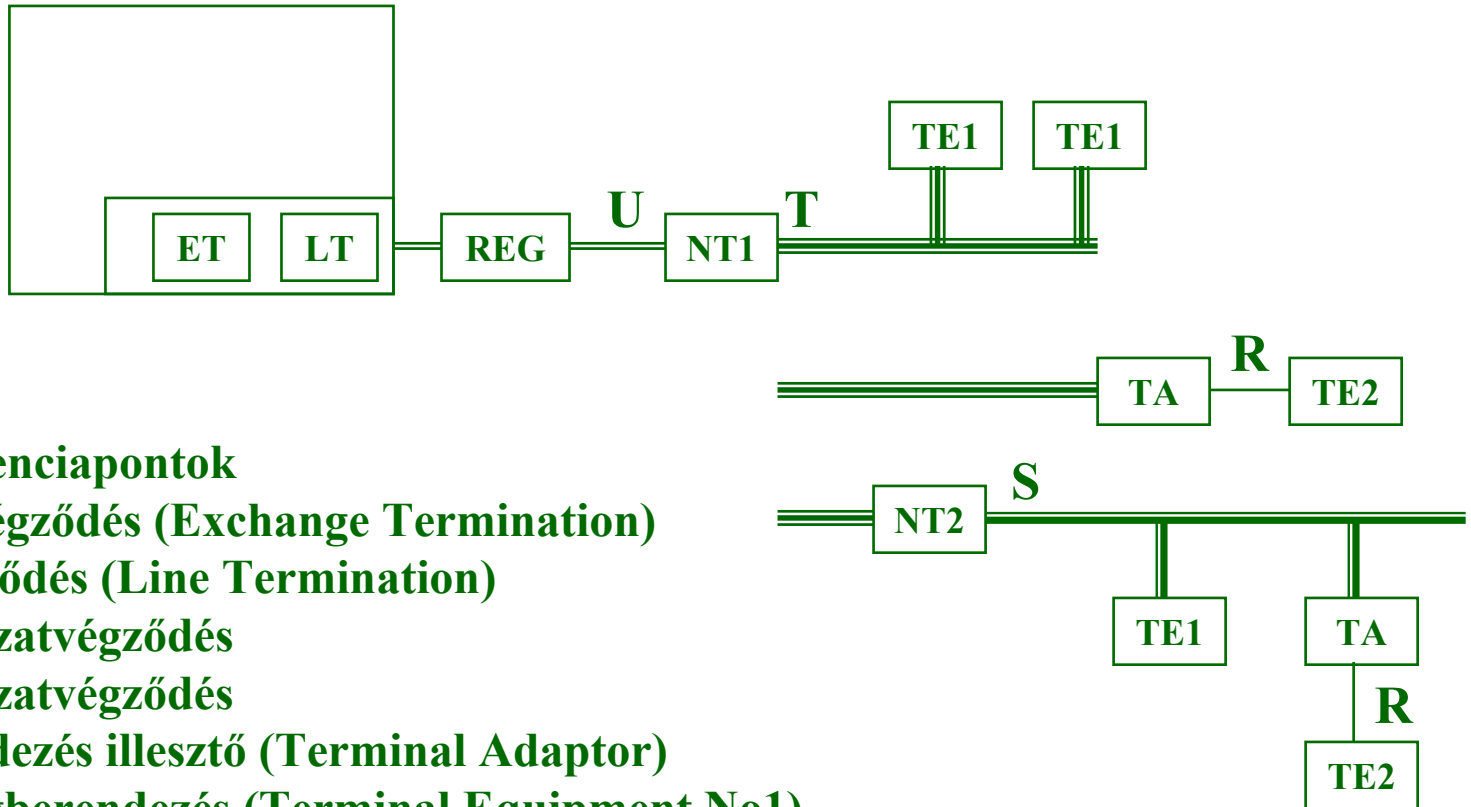

Az NT után lehet ISPBX, ami S referenciapontos eszközöket, pl LAN-t kapcsolhat ...

Címezhető ISDN eszközök
A címeket az NT osztja ki bekapcsoláskor.

Az ISDN bitesőhöz a "hozzáférést" is az NT intézi. A T interfészhez max 8 TE1 berendezés csatlakozhat.

A felépítés

U,T,S,R: referenciapontok

ET: Központvégződés (Exchange Termination)

LT: Vonalvégződés (Line Termination)

NT1: 1-es hálózatvégződés

NT2: 2-es hálózatvégződés

TA: Végberendezés illesztő (Terminal Adaptor)

TE1: ISDN végberendezés (Terminal Equipment No1)

TE2: Nem ISDN végberendezés

REG: Regenerátor

CCITT csatornatípusok

A: 4 KHz-es analóg telefoncsatorna

B: 64 Kbps PCM csatorna hang és adatátvitelre

C: 8 v. 16 Kbps digitális csatorna

D: 16 v. 64 Kbps digitális csatorna az átvivősávon kívüli jelzések számára

E: 64 Kbps digitális csatorna az átvivősávon belüli jelzések számára

H: 384 v. 1536 v. 1920 Kbps digitális csatorna

Szabványos kombinációk:

1) Alaphozzáférés: $2 B + 1 D_{16}$

2) Primer hozzáférés:

USA és Japan: $23 B + 1 D_{64}$ (~ T1)

Európa: $30 B + 1 D_{64}$ (~ E1)

3) Hibrid: $1 A + 1 C$ (gyakorlatilag nem használják)